

Persbericht

Kunstminnend Nederland

De kunstzinnige interesse in Nederland gepleid

Den Haag, 7 mei 2013

- In populaire kunstvormen zijn meer mensen (82%) geïnteresseerd dan in gecanoniseerde kunstvormen (53%).
- Wat betreft de aandelen werkelijke bezoekers onder de geïnteresseerden houden gecanoniseerde en populaire kunstvormen gelijke tred. In beide gevallen brengt ruim een derde van de geïnteresseerden een bezoek.
- Dat populaire kunstvormen meer mensen trekken, ligt dus niet aan een verschil in 'conversie' (interesse omzetten in bezoek), maar aan het verschil in aantallen geïnteresseerden.
- De meest genoemde reden tot niet-bezoek van geïnteresseerden is 'het kwam er gewoon niet van'.
- Het stijgende opleidingsniveau leidde niet tot een groter bereik van gecanoniseerde kunst, maar voorkwam wel een daling van het bereik.
- Als de trends zich doorzetten, staat de gecanoniseerde kunsten in de komende decennia een dalend bereik te wachten, vanwege de andere interesses van recentere geboortejaargangen en vanwege het einde van de onderwijsexpansie.

Dit zijn enkele bevindingen uit het rapport *Kunstminnend Nederland? Interesse en bezoek, drempels en ervaringen*, dat het Sociaal en Cultureel Planbureau op 7 mei aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Jet Bussemaker aanbiedt. In dit rapport onderzoekt dr. Andries van den Broek in welke mate Nederlanders in kunst geïnteresseerd zijn. Hij beschrijft van een reeks kunstvormen, hoeveel mensen daarin geïnteresseerd zijn en hoeveel van die geïnteresseerden ook een bezoek aan een tentoonstelling of voorstelling brachten. Hij gaat na welke redenen geïnteresseerde niet-bezoekers voor hun niet-bezoek opgaven en hoe bezoekers hun kunstbezoek ervoeren. Tevens gaat hij kort in op de situatie elders, in het verleden en in de toekomst. Het grootste deel van het rapport is gebaseerd op een bevolkingsonderzoek uit 2009 onder ruim 1500 personen van 16 jaar en ouder.

Twee stappen: interesse en bezoek

Behalve de enkeling die om sociale redenen meegaat zonder er zelf enige interesse in te hebben, is kunstbezoek de som van de persoonlijke interesse in kunst en de 'conversie' van geïnteresseerde tot bezoeker. Maar lang niet alle geïnteresseerden zijn ook bezoekers. Interesse is een noodzakelijke maar geen voldoende voorwaarde voor bezoek.

Dimensies van kunstzinnige interesse: gecanoniseerde en populaire kunst

In de interesse in de kunstvormen zijn twee dimensies te onderscheiden: interesse in gecanoniseerde kunst (klassieke muziek, beeldende kunst, literatuur, toneel en dans) en interesse in populaire kunst (cabaret, film en popmuziek).

Interesse

Er zijn meer mensen in populaire kunstvormen dan in gecanoniseerde kunstvormen geïnteresseerd (gemiddeld 82% vs. 53% van de bevolking van 16 jaar en ouder). Dans telt de minste geïnteresseerden (45%), film de meeste (90%).

Conversie van interesse tot bezoek

Bij gecanoniseerde en populaire kunstvormen zijn geïnteresseerden in gelijke mate ook bezoekers (de 'conversie' bedraagt 36% vs. 34%). Populaire en gecanoniseerde kunst kennen beide een kunstvorm met lage en met hoge conversie. Conversie is laag bij cabaret en dans (24% resp. 20%) en hoog bij film en beeldende kunst (52% resp. 51%).

Bereik

De gelijke conversie van ongelijke volumes aan geïnteresseerden resulteert in een groter aandeel bezoekers (bereik) van populaire dan van gecanoniseerde kunstvormen (gemiddeld 30% vs. 19%). Dans combineert een lage interesse met een lage conversie, waardoor dans een laag bereik heeft (9%). Film is het spiegelbeeld, daar leidt een hoge conversie van een groot aandeel geïnteresseerden tot een groot bereik (47%).

Drempels

Onder geïnteresseerde niet-bezoekers is 'het kwam er gewoon niet van' de meest genoemde reden. Dit duidt op een gebrek aan urgentie of prioriteit. Het culturele veld staat daarmee voor de uitdaging de interesse van de niet sterk geïnteresseerden aan te wakkeren. Een sterke interesse vergroot niet alleen de conversie tot bezoeker, maar verhoogt ook de bezoekfrequentie.

Ervaringen

Bezoekers ervaren een bezoek aan kunst in de regel als ontspannend en plezierig (75%). Ontspanning en plezier kleuren de bezoekervaring sterker dan 'zwaardere' functies van kunst als contemplatie, vertroosting en saamhorigheidsgevoel. Dit geldt ongeacht of men zelden of vaak kunstuitingen bezoekt.

Elders

Het bereik van de kunsten ligt in Nederland ruim boven het Europees gemiddelde. Nederland bevindt zich daarbij in het gezelschap van de Scandinavische en Baltische staten.

Verleden en toekomst

Het stijgende scholingsniveau van de Nederlandse bevolking heeft niet tot meer bezoek aan de gecanoniseerde kunstvormen geleid. Wel heeft die stijging een daling van het bezoek voorkomen. In de toekomst zwakt de stijging van het scholingsniveau af. Bovendien ligt het bereik van gecanoniseerde kunst onder recentere geboortejaargangen lager dan onder eerdere. Tezamen genomen betekent dit dat bij ongewijzigde omstandigheden een daling van het bereik van gecanoniseerde kunst in het verschiet ligt. Met name in de werelden van musea en klassieke muziek is men in de weer om deze uitdaging het hoofd te bieden.

SCP/publicatie 2013/2- *Kunstminnend Nederland? Interesse en bezoek, drempels en ervaringen*. Andries van den Broek.

ISBN 978 90 377 0654 3, prijs € 27,50.

De publicaties zijn verkrijgbaar bij de (internet)boekhandel of te bestellen/downloaden via de website: www.scp.nl.

Voor meer informatie: dr. Andries van den Broek, tel: 070 – 340 7833/7000, e-mail: a.van.den.broek@scp.nl.

Voor algemene informatie: I.H. Schenk, tel: 070 – 340 5605, e-mail: i.schenk@scp.nl.